

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/166/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2515200259
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlatica Javorová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2515200259.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlatice Javorovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Briškovej a JUDr. Terézie Mecelovej v spore žalobkyne: AB 2 B. V., registračné číslo: 572 79 667, so sídlom Strawinskylaan 933, 1077XX Amsterdam, Holandské kráľovstvo, zastúpenej splnomocnenkyňou: Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s. r. o., 1. Mája 173/11, 911 01 Trenčín, IČO: 47 234 679, proti žalovanému: Y. H., nar. X. S. XXXX, trvale bytom E.F. R. XXXX/XX, J., o zaplatenie 3.033,99 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Piešťany z 22. januára 2019 č. k. 12C/17/2015-109, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie r u š í a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. žalobu zamietol; II. žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Právne svoje rozhodnutie vo veci samej odôvodnil ust. § 39, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 9, § 565 O. z. (zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov); § 1 ods. 1 a 8 ZoSÚ (zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy); § 140 ods. 2 a § 294 CSP (zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov). Vecne dôvodil, že právny predchodca žalobkyne sa žalobou z 5.1.2015, doručenou súdu prvej inštancie 21.1.2015, domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 3.033,99 eur, vyčíslený ročný úrok z omeškania vo výške 90,10 eur a úrok z omeškania vo výške 8,15 % ročne zo sumy 3.033,99 eur od 6.1.2015 do zaplatenia a nahradiť trovy konania. Žalobu odôvodnil tým, že právna predchodkyňa žalobkyne, spoločnosť Home Credit Slovakia, a.s., uzatvoril so žalovaným ako dlžníkom dňa 10.11.2012 úverovú zmluvu č. 4211044263, ktorej neoddeliteľnou súčasťou sú Úverové zmluvné podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. (ďalej len „ÚZP“) Predmetom úverovej zmluvy bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru vo výške 2.800 eur. Žalovaný sa zaviazal peňažné prostriedky vrátiť v 84 pravidelných mesačných splátkach po 5,66 eur v zmysle úverovej zmluvy. Žalovaný bol v omeškaní s úhradou svojho záväzku. V zmysle Hlavy ÚZP s názvom Ukončenie úverovej zmluvy o poskytnutí úveru bol žalovaný právnym predchodcom žalobkyne vyzvaný listom zo 4.8.2014 k splateniu celého zostatku úveru v lehote 15 dní od odoslania výzvy. Sadzba úroku z omeškania, ktorú si právny predchodca žalobkyne v žalobe uplatnil vo výške 8,15 % ročne bola stanovená nasledovne: základná úroková sadzba ECB platná k prvému dňu omeškania s planením peňažného dlhu, t.j. ku dňu 26.8.2014 (pätnásty deň odo dňa odoslania Výzvy k splateniu celého úveru) + 8 percentuálnych bodov. Úrok z omeškania bol stanovený takto: úrok z omeškania vo výške 90,10 eur z čiastky 3.033,99 eur od 26.8.2014 do 5.1.2015, t.j. do dňa vyhotovenia žaloby. Právna predchodkyňa žalobkyne evidovala voči žalovanému dlh v nasledovnej výške: istina vo výške 84,14 eur, úrok vo výške 305,70 eur, zosplatená istina vo výške 2.554,24 eur, upomienka I. vo výške 5 eur, poistenie Bill protection vo výške 33,96 eur, upomienka II. vo výške 12 eur, zmluvná pokuta vo výške 17 eur, poplatok za možnosť odloženia splátok vo výške 9,95 eur upomienka II. vo výške 12 eur, t.j. dlh spolu

3.033,99 eur. Žalovaný sa k podanej žalobe ani na výzvu súdu nevyjadril. Súd prvej inštancie uznesením č. k. 12C/17/2015-57 z 27.7.2017 rozhodol, že v konaní pokračuje s právnym nástupcom žalobkyne (AB 1 B. V.), spoločnosťou AB 2 B. V., keďže pôvodná žalobkyňa po začatí tohto konania zanikla v dôsledku zlúčenia so spoločnosťou AB 2 B. V., ktorá vstúpila do všetkých práv a povinností žalobkyne.

Žalobkyňa v podaní zo dňa 10.12.2018 uviedla, že pristúpila k zosplatneniu v dôsledku porušenia platobnej disciplíny a nesplácania úveru podľa vopred dohodnutých podmienok medzi žalobkyňou a žalovaným. Zosplatnenie žalobkyňa vykonala v súlade s Úverovými zmluvnými podmienkami, Hlavy 7 § 3. Uvedené ustanovenie pojednáva o tom, že ak sa žalovaný oneskoril s platením aspoň dvoch splátok alebo sa oneskoril s platením jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je žalovaný povinný na požiadanie spoločnosti splatiť celý čerpaný úver, o čom bol aj riadne upovedomený na základe podpísania úverovej zmluvy spolu s úverovými zmluvnými podmienkami. Žalobkyňa ďalej uviedla, že výzvy na úhradu dlžnej sumy sú zasielané štandardne obyčajnou poštou, nie doporučené ani do vlastných rúk. Tiež uviedla, že žalovaný bol niekoľkokrát upozorňovaný na vzniknutý dlh aj na porušenie platobnej disciplíny, či už písomnou formou, alebo zasielaním textových správ na mobilný telefón. Podaniu návrhu na vydanie platobného rozkazu predchádzalo viacero informovaní a výziev žalovaného k úhrade dlhu. Zaslanie výzvy k úhrade celého dlhu je poslednou formou informovania žalovaného o dlžnej čiastke a zároveň je výzvou k úhrade dlhu.

Žalovaný vo vyjadrení uviedol, že si je plne vedomý svojho záväzku, nakoľko je jeho finančná situácia veľmi nelichotivá, nevie túto jeho momentálnu situáciu riešiť, akonáhle sa jeho situácia zlepší, bude hneď kontaktovať žalobkyňu ohľadom ďalších krokov. Pred súdom uviedol, že keď sa zamestná, je ochotný splácať po 30 eur mesačne alebo po 50 eur, mal zdravotné problémy, zostal bez práce, preto nemohol splácať.

Súd prvej inštancie vychádzal zo zisteného skutkového stavu, podľa ktorého právna predchodkyňa žalobkyne spoločnosť Home Credit Slovakia, a.s., a žalovaný ako klient uzatvorili dňa 10.11.2012 úverovú zmluvu č. 4211044263. Predmetnou zmluvou sa právna predchodkyňa žalobkyne zaviazala poskytnúť žalovanému bezúčelový úver vo výške 2.800 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splácať v 84 mesačných splátkach po 80,32 eur, celková čiastka splatná žalovaným bola v zmluve uvedená vo výške 6.271,44 eur, ročná percentuálna miera nákladov - RPMN bola uvedená vo výške od 30,2 % do 31,4 %, ročná úroková sadzba vo výške 25,68 % a priemerná hodnota RPMN vo výške 19,08 %. Súčasťou zmluvy mali byť ÚZP.

Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že posudzovaný právny vzťah medzi právnou predchodkyňou žalobkyne a žalovaným je od svojho vzniku zmluvným vzťahom medzi spotrebiteľom a dodávateľom a zmluva, ktorá bola medzi nimi uzatvorená, je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle ustanovenia § 52 a nasl. O.z., nakoľko žalovaný ako spotrebiteľ nemohol individuálne ovplyvniť obsah vopred pripraveného návrhu na uzatvorenie úverovej zmluvy, keďže táto bola vyhotovená ako formulár, ktorý bol pripravený už vopred pre veľký počet spotrebiteľov. Táto zmluva je zároveň zmluvou o spotrebiteľskom úvere, keďže jej predmetom je poskytnutie úveru, ktorý sa žalovaný zaviazal právnej predchodkyňi žalobkyne ako veriteľovi v dohodnutých splátkach vrátiť, teda ide o dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme úveru. Právna predchodkyňa žalobkyne bola v čase uzavretia zmluvy v postavení veriteľa a zároveň dodávateľa s poukazom na predmet jeho podnikania a žalovaný bol v postavení spotrebiteľa, pretože pri uzatváraní úverovej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti (táto okolnosť z pripojenej zmluvy nevyplýva a žalobkyňa opak tohto postavenia žalovaného nepreukázala žiadnymi dôkazmi, resp. ani netvrdila). Tento právny vzťah sa preto spravuje ust. O.z. a právnych predpisov, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru (ZoSÚ, príp. zákon o ochrane spotrebiteľa).

Vychádzajúc z uzavretej úverovej zmluvy mal súd za to, že žalovaný bol povinný splácať úver vo výške 2.800 eur v mesačných splátkach po 80,32 eur. Podľa dikcie ustanovenia § 565 O.z., ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Z obsahu úverovej zmluvy však nevyplýva, že medzi právnou predchodkyňou žalobkyne a žalovaným bola dohodnutá možnosť veriteľa pre nezaplatenie niektorej splátky žiadať zaplatenie celej pohľadávky.

Ku skutočnosti, že v Hlave 7. Ukončenie úverovej zmluvy, § 3, písm. a/ Úverových zmluvných podmienok spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. - hotovostný úver a revolvingový úver, bolo uvedené, že klient je povinný celý čerpaný úver splatiť na požiadanie spoločnosti v prípade, že sa oneskoril s platením aspoň dvoch splátok alebo sa oneskoril s platením jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, súd prvej inštancie uviedol, že predmetné ustanovenie nebolo individuálne dojednané. Uvedené ustanovenie bolo súčasťou všeobecných zmluvných dojednaní, pričom zmluvu mohol spotrebiteľ buď ako celok prijať alebo ako celok odmietnuť. Všeobecné zmluvné dojednania v spotrebiteľských zmluvách na rozdiel

napríklad od obchodných zmlúv majú slúžiť predovšetkým na to, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednanie technického a vysvetľujúceho charakteru. Naopak nemôžu slúžiť na to, aby do nich v často neprehľadnej, zložito formulovanej a malým písmom písanej forme skryl dodávateľ dojednanie, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné, a o ktorých predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa pravdepodobne uniknú. Pokiaľ tak aj napriek tomu dodávateľ urobí, nekoná v právnom vzťahu poctivo a takémuto konaniu nie je možné priznať právnu ochranu. Vzhľadom na uvedené mal súd za to, že medzi stranami sporu nebola dohodnutá možnosť veriteľa pre nezaplatenie niektorej splátky žiadať zaplatenie celej pohľadávky.

Dôvodil, že v § 53 ods. 9 O.z. sa spresňujú podmienky splácania záväzkov zo spotrebiteľských zmlúv v splátkach. Podľa tejto úpravy dodávateľ môže uplatniť právo vyplývajúce z § 565 O.z., t.j. žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky (ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené) najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Toto právo však môže uplatniť iba za podmienky, že naň upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní. V danom prípade sa jedná o sporové konanie a sporové konanie je konaním návrhovým. Žalobca je povinný k žalobe pripojiť listinné dôkazy, na ktoré sa odvoláva, resp. uviesť dôkazy, ktoré v priebehu súdneho konania navrhuje vykonať. Jedná sa o jeho dôkaznú povinnosť a práve v sporovom konaní je nesplnenie dôkaznej povinnosti spojené s procesnou zodpovednosťou za nedokázanie tvrdených skutočností, t. z. s neunesením tzv. dôkazného bremena. Kto a v akom rozsahu má dôkazné bremeno, určujú normy hmotného práva. Zásadne ho má ten, v koho záujme je dokázanie určitej skutočnosti. Nepriaznivé procesné dôsledky (neúspech v spore) stíhajú v sporovom konaní práve toho, kto neunesol dôkazné bremeno (neoznačil potrebné dôkazy alebo uvedenými dôkazmi nebolo jeho tvrdenie dokázané). Pokiaľ žalobkyňa tvrdila, že žalovaný bol niekoľkokrát upozorňovaný na vzniknutý dlh, či už písomnou formou alebo zasielaním textových správ na mobilný telefón, bolo potrebné tieto tvrdené skutočnosti preukázať. Z obsahu spisu však nevyplýva, že by právna predchodkyňa žalobkyne upozornila žalovaného na to, že mieni vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru. Obsahom spisu je iba Výzva k splateniu celého úveru, ktorou právna predchodkyňa žalobkyne žalovaného vyzývala už k splateniu celého úveru vo výške 3.033,99 eur v lehote 15 dní od odoslania výzvy, čím nemožno považovať za splnenú zákonnú podmienku v zmysle ktorej bola žalobkyňa povinná žalovaného upozorniť na možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru v lehote nie kratšej ako 15 dní predtým ako žalobkyňa uplatní toto právo. Žiadny list, výzva, upomienka či upozornenie právnej predchodkyne žalobkyne, ktorý by preukazoval splnenie povinnosti podľa ust. § 53 ods. 9 O.z. obsahom súdneho spisu nie je, preto žalobkyňa ohľadne preukázania splnenia tejto povinnosti neunesla dôkazné bremeno.

Dôsledkom nesplnenia povinnosti žalobkyne, resp. jej právnej predchodkyne, uloženej jej kogentnými ustanoveniami O.z. na ochranu spotrebiteľa je neplatnosť právneho úkonu - vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, pretože v zmysle ust. § 39 O.z. tento úkon odporuje zákonu. S poukazom na uvedené súd žalobu žalobkyne, ktorá žalobu skutkovo odôvodňovala tým, že právna predchodkyňa žalobkyne úver zosplatnila (Výzvou k splateniu celého úveru zo 4.8.2014) a žalovaný svoj zosplatnený dlh neuhradil, zamietol.

Súd prvej inštancie poznamenal, že tým nie je dotknuté právo žalobkyne domáhať sa zaplatenia jednotlivých dlžných splátok, pokiaľ sa stali splatnými, avšak takáto žaloba by bola založená na iných skutkových tvrdeniach, teda je o inom skutku. V zmysle § 140 ods. 2 CSP sa však podstatná zmena rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe považuje za zmenu žaloby, pričom zmena žaloby sa v spotrebiteľských sporoch nepripúšťa, ak je žalovaným spotrebiteľ (§ 294 CSP).

V časti o trovách konania svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a 2 CSP, vecne plným úspechom žalovaného v konaní.

2. Proti tomuto rozsudku v celom jeho rozsahu podala včas odvolanie žalobkyňa s návrhom na jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, prípadne na jeho zmenu priznaním žalobkyne náhrady trov konania. Uviedla odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Žalobkyňa nesúhlasila s právnym záverom súdu prvej inštancie, že z obsahu úverovej zmluvy nevyplýva, že medzi právnym predchodcom žalobkyne a žalovaným bola dohodnutá možnosť veriteľa pre nezaplatenie niektorej splátky žiadať zaplatenie celej pohľadávky a že nedošlo k preukázaniu dodržania ust. § 53 ods. 9 O. z. V súvislosti s otázkou zosplatnenia žalobkyňa poukázala na to, že riadne dodržala a striktnie postupovala v zmysle ust. § 53 ods. 9 O. z. Pristúpila k zosplatneniu v dôsledku porušenia platobnej disciplíny a nesplácania úveru podľa vopred dohodnutých podmienok medzi stranami. Zosplatnenie vykonala v súlade s ÚZP Hl. 7 § 3, ktorá pojednáva o tom, že ak sa žalovaný oneskoril s platením aspoň dvoch splátok alebo sa oneskoril s platením jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je povinný na požiadanie spoločnosti splatiť celý čerpaný úver, o čom

bol žalovaný upovedomený na základe podpísania úverovej zmluvy spolu s ÚZP. Z výpisu čerpania, splátok a úhrad (priložených k žalobe) je evidentné, že žalovaný sa dostával do omeškania pravidelne, a to neuhrádzaním mesačných splátok. Žalovaný prestal uhrádzať jednotlivé splátky od decembra 2013, kedy bola z jeho strany uhradená posledná splátka v stanovenej výške. K zosplatneniu došlo až dňa 4.8.2014. Teda s poukazom na jednotlivé úhrady a ich výšku, lehota v zmysle § 53 ods. 9 O. z. („najskôr po troch mesiacoch“) bola jednoznačne dodržaná. Žalobkyňa dala konajúcemu súdu na vedomie, že žalovaný bol niekoľkokrát upozorňovaný na vzniknutý dlh aj na porušenie platobnej disciplíny, či už písomnou formou, alebo zasielaním textových správ na mobilný telefón. Podaniu žaloby predchádzalo viacero informovaní a výziev žalovaného k úhrade dlhu. Žalobkyňa súdu predkladá Upozornenie žalovaného pred zahájením vymáhania celého úveru z 11.7.2014 (zosplatnenie 4.8.2014). K zosplatneniu úveru, ktoré je uvedené v ÚZP, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť zmluvy, žalobkyňa uviedla, že jednotlivé ustanovenia nemusia byť nutne uvedené v jednom dokumente, ak sú vyhotovené písomne v inom dokumente alebo zachytené na inom trvalom nosiči a zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje jednoznačný a presný odkaz na tieto písomnosti alebo iné trvalé nosiče (v danom prípade odkaz na ÚZP). Uvedený názor žalobkyne je úplne v súlade s rozsudkom Súdneho dvora EÚ z 9.11.2016 vo veci C-42/15, citovala z bodov 30, 33, 34, 36, 38 a 45 uvedeného rozsudku. V zmluve je vzhľadom k uvedenému jasne uvedené, že „Neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy o hotovostnom úvere a Zmluvy o revolvingovom úvere sú úverové podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. Dolu podpísaný klient svojím podpisom potvrdzuje, že prevzal ÚP s kódom ITH212, je s nimi oboznámený, že sú mu všetky ustanovenia zrozumiteľné, považuje ich za dostatočne určité a prejavuje súhlas byť viazaný týmito podmienkami. Klient ďalej potvrdzuje pravdivosť prehlásení uvedených pod textom úverových podmienok.“ Na základe uvedených skutočností je zrejmé, že zmluva obsahuje jednoznačné a presné odkazy na ÚZP, resp. ďalšie písomné dokumenty alebo iné trvalé nosiče, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy, pričom žalovaný svojím podpisom potvrdil ich prevzatie. Žalobkyňa pripomenula, že v súlade s Rozsudkom Súdneho dvora EÚ z 9.11.2016 vo veci C-42/15 sa nevyžaduje: aby žalovaný ako klient bol skutočne oboznámený so všetkými svojimi právami a povinnosťami, ale aby sa žalovaný mohol skutočne oboznámiť so všetkými svojimi právami a povinnosťami (bod 34); podpis písomností alebo iných dokumentov, na ktoré odkazuje zmluva o spotrebiteľskom úvere (bod 38). V súvislosti s veľkosťou písma v úverových podmienkach namietaného súdom, žalobkyňa poukázala na skutočnosť, že veľkosť písma začalo upravovať až nariadenie vlády 141/2014 Z. z.; ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z.; ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia O. z. v znení neskorších predpisov, a toto nariadenie bolo schválené dňa 28.5.2014, pričom účinnosť nastala až od 1.1.2015. Žalobkyňa je v zmysle uvedeného názoru, že zosplatnenie bolo vykonané v súlade s ust. § 53 ods. 9 O. z. a zároveň, že bola riadne dohodnutá možnosť veriteľa pre nezaplatenie niektorej zo splátok, žiadať zaplatenie celej pohľadávky. Pokiaľ súd mal aj iný názor ohľadne platnosti zosplatnenia, mal zobrať do úvahy skutočnosť, že z hľadiska zmluvnej splatnosti, splatnosť väčšiny splátok už nastala a mal ich teda posudzovať jednotlivo. Zamietnutie žaloby v celom rozsahu je neadekvátne, berúc do úvahy nedoplatenie ani samotnej istiny zo strany žalovaného.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobkyne vyjadril tak, že „súhlasí s vyjadrením súdu“.

4. Odvolací súd vo veci rozhodoval podľa ustanovení CSP, účinného od 1.7.2016, ktorým bol zrušený zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších zmien a doplnení, keďže podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti a podľa ods. 2 vety prvej rovnakého ustanovenia právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozsudku súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. V preskúmanej veci súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na právnom názore o neplatnosti zosplatnenia úveru právnou predchodkyne žalobkyne, v dôsledku čoho žalobu zamietol, majúc za to, že tým nie je dotknuté právo žalobkyne domáhať sa zaplatenia jednotlivých dlžných splátok, pokiaľ sa stali splatnými, avšak takáto žaloba by bola založená na iných skutkových tvrdeniach, teda je o inom skutku, v zmysle § 140 ods. 2 CSP sa však podstatná zmena rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe považuje za zmenu žaloby, pričom zmena žaloby sa v spotrebiteľských sporoch nepripúšťa, ak je žalovaným spotrebiteľ (§ 294 CSP).

Odvolateľka bola názoru, že zosplatnenie bolo vykonané v súlade s ust. § 53 ods. 9 O. z. a zároveň, že bola riadne dohodnutá možnosť veriteľa pre nezaplatenie niektorej zo splátok, žiadať zaplatenie celej pohľadávky, a pokiaľ súd mal aj iný názor ohľadne platnosti zosplatnenia, mal zobrať do úvahy skutočnosť, že z hľadiska zmluvnej splatnosti, splatnosť väčšiny splátok už nastala a mal ich teda posudzovať jednotlivo. Zamietnutie žaloby v celom rozsahu považovala za neadekvátne, berúc do úvahy nedoplatenie ani samotnej istiny zo strany žalovaného.

Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ústavný zákon č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ústavný zákon č. 23/1991 Zb.), čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach (oznámenie FMZV č. 209/1992 Zb.) je aj právo účastníka konania (strany sporu) na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obrany proti takémuto uplatneniu. Požiadavky na právnu argumentáciu vyplývajú aj z ustálenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky a smerujú k tomu, aby výsledok rozhodovacej činnosti súdov bol jasný, zrozumiteľný a dostatočne odôvodnený a aby účastník konania (strana) nemusel hľadať odpoveď na nastolenú problematiku v rovine dohadov. Súdy musia pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí potom vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, aby jeho závery boli zrozumiteľné, spravodlivé a presvedčivé. Súdy pritom musia súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov strán (IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Za arbitrárny, resp. nedostatočne zdôvodnený treba považovať rozsudok súdu, ktorý svoj právny záver nezdôvodní zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzajú do úvahy (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 154/2005 z 28.2.2006). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva Georgiadis v. Grécko, z roku 1997), pričom stačí, aby súd reagoval na argumenty, ktoré sú z hľadiska výsledku súdneho konania považované za rozhodujúce (napr. rozhodnutie Ruiz Torija v. Španielsko, rozsudok z roku 1994, Kraska v. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, seria A č. 254-B, s. 49).

Občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijalo stanovisko (Zbierka stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov č. 1/2016), podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania, avšak výnimočne, ak písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. (odňatie možnosti konať pred súdom).

Odvolací súd po preskúmaní rozsudku súdu prvej inštancie dospel k záveru, že rozsudok je arbitrárny, resp. nedostatočne zdôvodnený. Nie je zrejmé, z čoho súd prvej inštancie vychádzal, keď na jednej strane konštatoval, že žalobu je potrebné v celom rozsahu zamietnuť len preto, že bola odôvodnená zosplatnením úveru a podľa názoru súdu prvej inštancie k platnému zosplatneniu úveru nedošlo a na druhej strane dodal, že tým nie je dotknuté právo žalobkyne domáhať sa zaplatenia jednotlivých dlžných splátok, pokiaľ sa stali splatnými, avšak takáto žaloba by bola založená na iných skutkových tvrdeniach, teda je o inom skutku, pričom dodal, že zmena žaloby nie je prípustná (§ 294 CSP). Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie nemožno vyvodiť, čo mal súd na mysli pod pojmom „skutok“.

Nie je teda zrejme, z akých konkrétnych dôvodov súd prvej inštancie dospel k záveru o potrebe žalobu zamietnuť, keď argumentoval nejasným pojmom o rôznych „skutkoch“, ktorý bližšie žiadnym spôsobom nevysvetlil. Definíciu uvedeného pojmu O.z., CSP neobsahujú a ani tejto pojem nepoužívajú. Súčasne treba zdôrazniť, že k zmene žaloby ani nedošlo. Odvolací súd dodáva, že je vecou súdu, aby tvrdený skutkový stav podradil pod hmotnoprávnu normu, ktorá tomuto skutkovému stavu zodpovedá.

Nad rámec uvedeného treba doplniť, že ak sa žalobkyňa domáha zaplataenia zostatku úveru a súd prvej inštancie považuje zosplatnenie za neplatné (pričom splatnosť jednotlivých splátok vyplýva aj zo samotnej úverovej zmluvy) a teda dospeje k záveru, že k zmene splatnosti nedošlo, posúdi nárok žalobkyne na základe takto zisteného skutkového stavu.

Súd v rámci právneho posúdenia v odôvodnení rozhodnutia by mal nielen vysvetliť, prečo určité zákonné ustanovenie použil, ale zároveň tiež obsah použitého zákonného predpisu vyložiť a to predovšetkým v tom zmysle, aby bol stranami pochopený. Súd prvej inštancie pri odôvodnení napadnutého rozhodnutia pochybil, ak z jeho obsahu nie je zrejme, akými úvahami sa pri rozhodovaní riadil, z ktorých skutočností vychádzal.

Uvedené nedostatky odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie mali za následok, že rozhodnutie nespĺňalo požiadavky obsiahnuté v ustanovení v § 220 CSP. Jedná sa o závažné procesné pochybenie. Z dôvodu, že v rozhodnutí súdu prvej inštancie absentuje náležitá argumentácia, ako aj vzhľadom na absenciu komplexného hodnotenia vykonaných dôkazov (každý jednotlivito a vo vzájomnej súvislosti), chýbal argumentačný základ, ktorý by mohol odvolací súd preskúmať. Odvolateľke bolo znemožnené postupom súdu prvej inštancie, aby realizovala jej patriace procesné oprávnenia (primerane možno aplikovať závery vyjadrené v stanovisku publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, v jeho druhej vete), pričom tento nedostatok nebolo možné napraviť pred odvolacím súdom.

Odvolací súd preto podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Vzhľadom na dôvod, ktorý viedol k zrušeniu rozhodnutia nebolo potrebné, aby sa odvolací súd zaoberal ďalšími námietkami uvedenými v odvolaní.

6. Povinnosťou súdu prvej inštancie tak bude v ďalšom konaní, na základe vykonaného dokazovania vyhodnotiť dôkazy a posúdiť uplatnený nárok žalobkyne. Pri písomnom vyhotovení súdneho rozhodnutia bude súd prvej inštancie, v intenciách vyššie uvedeného právneho názoru odvolacieho súdu, postupovať v súlade s ustanovením § 220 CSP a preskúmateľným spôsobom vyjadriť skutkové zistenia a právne závery, na základe ktorých vec posúdil a rozhodol. Svoj právny záver zdôvodní zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám konania, vrátane žalobkyne, musí dať odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky napr. sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07). Súd prvej inštancie bude dbať tiež na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé s uvedením skutočností, ktoré považoval za preukázané a ktoré nie, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a ako vec právne posúdil. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka (strany) na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada aj so špecifickými námietkami strán sporu.

7. Podľa § 396 ods. 3 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

V novom rozhodnutí o veci rozhodne súd prvej inštancie i o trovách tohto odvolacieho konania.

8. Toto uznesenie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/. (§ 421 ods. 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. (§ 422 ods. 1 CSP)

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 424 CSP)

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77. (§ 425 CSP)

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil. (§ 426 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods.1 CSP)

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods.2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. (§ 429 ods.1 CSP)

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods.2 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. (§ 431 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada. (§ 431 ods. 2 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. (§ 432 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. (§ 432 ods. 2 CSP)

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. (§ 433 CSP)

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 434 CSP)
V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania. (§ 435 CSP)